

På websiden:

1. Redegjørelse i henhold til åpenhetsloven

AquaGen sin redegjørelse for 2022/23 er nå tilgjengelig. Ta kontakt med leder for samfunnskontakt og samfunnsansvar (trina.galloway@aquagen.no) om du ønsker å få tilsendt redegjørelsen.

Lenke til dokumentet S10 Ivaretagelse av god sosial praksis

2. Redegjørelse for AquaGen sine aktsomhetsvurderinger i henhold til Åpenhetsloven for 2023/24

30.06.2024

1. Om AquaGen

AquaGen AS er et forskningsorientert avlsselskap som utvikler, fremstiller og leverer genetisk startmateriale av laksefisk til den globale havbruksnæringen. Selskapets virksomhet bygger på mer enn 50 års målrettet foredling av avlsmateriale innsamlet fra flere enn 40 elver. Primærproduktet er befruktet rogn. I tillegg selges sekundærprodukter fra avlsarbeidet i form av yngel, smolt og matfisk.

AquaGen AS er morselskap i konsernet AquaGen, med hovedkontor i Trondheim. I Norge har vi ca. 180 ansatte ved produksjonsanleggene i Heim, Tingvoll, Ørsta og Steigen kommuner, samt deler av FoU-avdelingen på Ås. Konsernets virksomhet i Skottland håndteres gjennom datterselskapet AquaGen Scotland Ltd, som har ca. 15 ansatte ved hovedkontoret i Stirling og produksjonsanlegget i Dumfries. Konsernets virksomhet i Chile håndteres gjennom datterselskapet AquaGen Chile SA, som har ca. 150 ansatte ved hovedkontoret i Puerto Varas og de 6 produksjonsanleggene. Gjennom datterselskapet AquaSearch Ova Aps har AquaGen også produksjon og salg av regnbueørretrogn i Danmark. AquaGen AS er 100% eid av det tyske selskapet EW Group GmbH.

AquaGen Norge er organisert som ledelse og avdelinger for produksjon, forskning og utvikling, salg og marked, finans, leveringssikkerhet samt HR og forretningsstøtte.

Denne redegjørelsen gjelder AquaGen AS sin virksomhet i Norge (heretter kalt AquaGen) for finansåret 2023/24 (vi har avvikende regnskapsår, som varer fra 01.07 til 30.06).

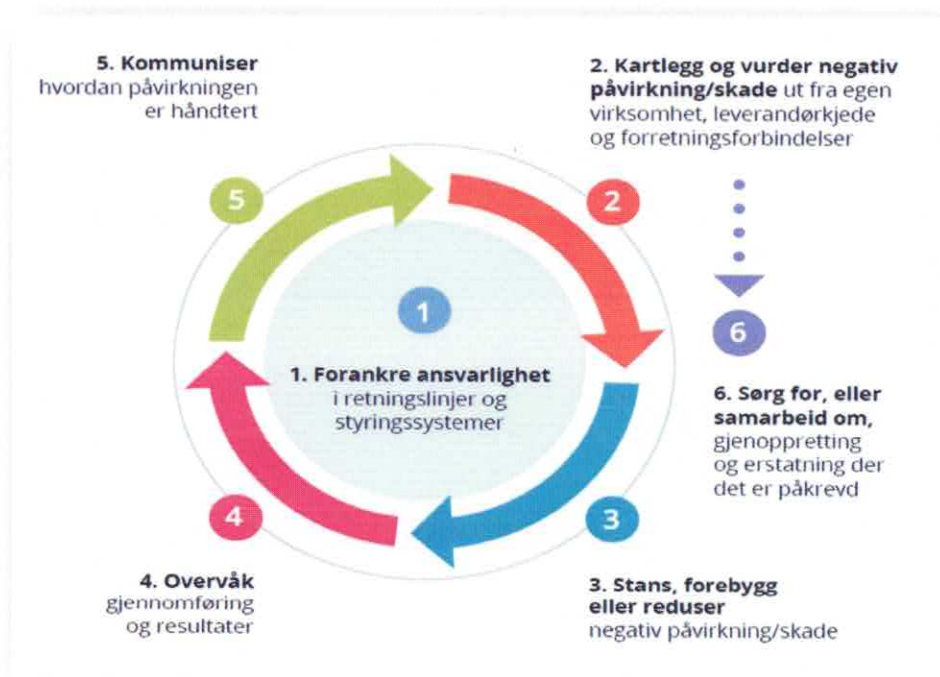
2. Om Åpenhetsloven

Åpenhetsloven, som trådte i kraft 01.07.2022, skal *fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon av varer og levering av tjenester, og sikre allmenheten tilgang til informasjon om hvordan virksomheter håndterer negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.*

Loven gjelder for større virksomheter som hører hjemme i Norge, og som tilbyr varer og tjenester i eller utenfor Norge. AquaGen faller inn under definisjonen av «større virksomheter» i henhold til loven, noe som gir følgende plikter:

1. Regelmessig (årlig) utføre aktsomhetsvurderinger i tråd med OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Prosessen er vist i Figur 1.
2. Offentlig redegjøre for aktsomhetsvurderingene.
3. Ved skriftlige henvendelser fra enhver interessent, gi informasjon om hvordan AquaGen håndterer faktiske og mulige negative konsekvenser.

Dette dokumentet beskriver AquaGen sin håndtering av prosessen som er vist i Figur 1, altså punkt 1 og 2 over.

Figur 1: Anbefalt prosess fra OECD sin veiledning for aktsomhetsvurderinger for et ansvarlig næringsliv, utarbeidet av Norges kontaktpunkt for ansvarlig næringsliv 01/2019, www.ansvarlignæringsliv.no.

3. Forankring av ansvarlighet hos AquaGen (steg 1 i Figur 1)

AquaGen jobber systematisk for å være en attraktiv og trygg arbeidsplass. Vårt arbeid for god sosial praksis er forankret i vår bærekraftpolitikk, vår erklæring om god sosial praksis, vår Global G.A.P.-sertifisering og flere prosesser i styringssystemet vårt:

- Ledelse: Interessenthåndtering (spesielt relevant her er leverandører)
 - Prosedyre: Leverandørvurdering og -håndtering
 - Prosedyre: Aktsomhetsvurderinger – leverandørers sosiale praksis
 - Hjelpemiddel: Kvalitativ kritikalitets- og risikovurdering av leverandører
 - Kontrakter og/eller andre avtaler med leverandører og samarbeidspartnere
- HR og HMS:
 - Håndbok: HMS
 - Håndbok: Personal
 - Prosedyre: Varsling av kritikkverdige forhold
 - Avvikssystem
- Samfunnsansvar og bærekraft
 - Politikk: Bærekraft hos AquaGen
 - Erklæring: Ivaretagelse av god sosial praksis

Administrerende direktør har det overordnede ansvaret for prosedyren om aktsomhetsvurderinger og avdelingsdirektørene er ansvarlige for at det gjennomføres vurderinger av leverandørene til sin avdeling.

Vår erklæring om god sosial praksis og Global G.A.P-sertifikat er tilgjengelig på www.aquagen.no.

4. Aktsomhetsvurderinger (steg 2-6 i Figur 1)

4.1. Kartlegging og vurdering av negativ påvirkning/skade (steg 2)

Prosedyren *Leverandørvurdering og -håndtering* beskriver hvordan AquaGen løpende vurderer kritikalitet og risiko forbundet med våre leverandører og samarbeidspartnere. Prosedyren *Aktsomhetsvurderinger – leverandørers sosiale praksis* beskriver hvordan AquaGen gjennomfører aktsomhetsvurderinger av våre leverandører og samarbeidspartnere, for å kartlegge, forebygge og begrense negative konsekvenser for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Eksempler på risikoer som vurderes i aktsomhetsvurderingene er tvangs- og barnearbeid, diskriminering og trakassering, farlige arbeidsforhold, tvungen overtid, lave lønninger, helse- og sikkerhetsproblemer, fagforeningsrettigheter ikke respektert og forurensing og miljøødeleggelse.

AquaGen gjør innledende vurderinger av a) risiko forbundet med varen eller tjenesten i henhold til Direktoratet for forvaltning og økonomistyring sin høyrisikoliste, b) om leverandøren/ samarbeidspartneren er på Oljefondets svarteliste, c) om leverandøren/ samarbeidspartneren er medlem i UN Global compact e.l. standard for god sosial praksis, d) om leverandøren/ samarbeidspartneren har et Global G.A.P-sertifikat eller «Document of compliance» utstedt av akkreditert selskap, og e) om det er andre forhold som indikerer risiko for brudd på menneske- og/eller arbeidstakerrettigheter forbundet med den enkelte leverandøren/ samarbeidspartneren.

I etterkant av finansåret 2023/24 ser vi at det er vanskelig å ettergå alle våre nye leverandører, og det er heller ikke hensiktsmessig ut fra forholdsmessighetsprinsippet. Vi kommer derfor til å endre vår praksis og rutiner til å kun vurdere de store leverandørene, som leverer til vår kjernevirksomhet. Vi skal også jobbe mer med bevisstgjøring av aktsomhetsvurdering i organisasjonen gjennom et felles webinar høsten 2024 fra ekstern bidragsyter, som kan bistå med å gjøre dette forståelig for hele organisasjonen. Vi ønsker å gjøre disse aktsomhetsvurderingene til et kontinuerlig arbeid, og vi ser at vi er godt i gang her med å følge våre rutiner når vi gjør store innkjøp. Det er likevel hensiktsmessig å gjøre retningslinjene tydeligere, og anvende dem når vi skal vurdere nye leverandører på store innkjøp.

For 2022/23 brukte AquaGen totalt 945 leverandører av varer og tjenester. Det ble skilt mellom leverandører som inngår i vår verdikjede og som leverer innsatsfaktorer til AquaGen sine produkter, og leverandører som kun leverer støttetjenester, som lokaler, kantine, renhold og revisjon. Førstnevnte gruppe omfattet 86 leverandører, som leverer utstyr og tjenester innen IT, landbasert og sjøbasert fiskeproduksjon, transport, laboratorieanalyser, HR, HMS, regnskap og forskning, samt samarbeidspartnerne som utfører sikringsproduksjon av fisk for AquaGen. Alle de 86 leverandørene gjør gjentakende salg til AquaGen og det ble gjort en kritikalitets- og innledende risikovurdering av disse. De aller fleste leverandørene (ca. 85%) opererer i Norge og forholder seg til norske lover og regler.

Av de 86 leverandørene våre hadde ingen høy risiko for negativ påvirkning på menneskerettigheter og arbeidsforhold i de innledende vurderingene, mens 8 hadde middels risiko.

Risikoen i forrige rapportering var stort sett knyttet til leverandører av elektronikk og transporttjenester. Innkjøp av disse tjenestene er det økt bevissthet på i organisasjonen, og våre leverandører innen elektronikk leverer også til det offentlige. Som nevnt vil vårt fokus på aktsomhetsvurderinger hos

leverandører være mot de vi benytter i stort omfang for å kunne påvirke i størst mulig grad med vår innkjøpskraft. Vi bygger på denne måten videre på det solide arbeidet med aktsomhetsvurderinger som ble gjennomført i finansåret 2022/23, og jobber videre ut fra denne grunnmuren med enda tydeligere retningslinjer og mer spisset vurdering av de store leverandørene fremover.

4.2. Iverksettelse av tiltak (steg 3)

Hvis innledende undersøkelser avdekker at det er en høy risiko for at AquaGen forårsaker, bidrar til eller er direkte forbundet med negativ påvirkning, skal dialog med berørte og andre relevante interessenter iverksettes for å avdekke hensiktsmessige tiltak som reduserer og ev. avslutter den negative påvirkningen. Avgrensende/forebyggende tiltak fokuseres der risikoen er størst.

Dersom det avdekkes faktiske brudd eller risiko for negativ påvirkning på menneske- og/eller arbeidstakerrettigheter under kartleggingen, skal det iverksettes tiltak for å redusere og avslutte den negative påvirkningen.

For 2022/23 iverksatte ikke AquaGen noen direkte tiltak overfor noen av sine leverandører. Imidlertid skulle det gjennomføres et avbøtende tiltak i forhold til IT-utstyrslleverandører, nemlig å bruke leverandører som også selger til offentlige institusjoner, som er mer erfaren enn oss med aktsomhetsvurderinger og som har større innflytelse på å endre de identifiserte risikoene. Denne bevisstgjøringen er ivaretatt, og skal ivaretas videre også fremover. Bevisstgjøring rundt innkjøpsrutiner og vurdering av leverandører blir viktig i onboardingen av ny IT-leder.

For 2023/24 har det ikke kommet til nye leverandører som er av betydelig størrelse. Vi har valgt å nå spisse våre tiltak for mer realistisk etterlevelse fremover. Finansavdelingen vil høsten 2024 jobbe med å oppdatere rutiner for innkjøp. Rutinen for innkjøp skal inneholde hvilke aktsomhetsvurderinger (sjekkliste) som skal gjøres av leverandører, for å sikre at vi er i samsvar med Åpenhetsloven. Denne sjekklisten utarbeides og vedlikeholdes av Avdeling for HR og forretningsstøtte. Sistnevnte avdeling skal også involveres i å kvalitetssikre at valg av leverandør er gjort ihht. våre aktsomhetsvurderinger.

4.3. Overvåkning og evaluering av gjennomførte tiltak (steg 4)

Når tiltak iverksettes for å redusere negativ påvirkning på menneske- og/eller arbeidstakerrettigheter må det også følges opp om de gjennomførte tiltakene er effektive nok. Dette innebærer å dokumentere hvilke tiltak som ble gjennomført og hvilken effekt de har hatt, samt vurdere om det er nødvendig med andre tiltak. Aktiv kommunikasjon med berørte interesser og rettighetshavere gjennomføres for å forhindre negative konsekvenser i fremtiden.

4.4. Kommunikasjon om hvordan negativ påvirkning/skade er håndtert (steg 5)

AquaGen informerer sine ansatte om våre plikter i henhold til Åpenhetsloven, og jobber for å øke bevisstheten om dette i alle ledd. Det vil likevel være mest fokus mot de største leverandørene for at vi skal ha mulighet til å etterleve våre rutiner. Høy risiko for negativ påvirkning på menneskerettigheter og arbeidsforhold hos våre leverandører og tiltak som iverksettes skal registreres i AquaGen sitt avvikssystem.

AquaGens redegjørelse for aktsomhetsvurderinger gjøres offentlig tilgjengelig på www.aquagen.no innen 30. juni hvert år, og henvises også til i årsberetningen og den årlige bærekraftrapporten.

4.5. Gjenoppretting og erstatning (steg 6)

Hvis det avdekkes at AquaGen har forårsaket, bidratt til eller er direkte forbundet med faktisk skade skal skaden håndteres ved å sørge for, eller samarbeide om, gjenoppretting og/eller erstatning der dette er påkrevd. Hensiktsmessig gjenoppretting/erstatning vurderes fra sak til sak og i dialog med berørte interessenter, og kan eksempelvis være økonomisk kompensasjon, offentlig beklagelse eller gjenopprettelse/substitutt hvis det er forårsaket materiell skade.

5. Videre arbeid

2023/24 er andre året AquaGen gjennomfører aktsomhetsvurderinger av selskapets leverandører og samarbeidspartnere. Selskapet er mer bevisst risikoen forbundet med leverandørene og samarbeidspartnerne våre, samt våre rutiner for å vurdere og håndtere slike risikoer.

AquaGen er sertifisert iht. ISO 9001 og forbedrer og utvikler oss kontinuerlig. I tråd med dette vil vi fortsette arbeidet for å bli bedre innen åpenhet, sporbarhet og integritet i hele verdikjeden.

Vi ser i denne sammenheng at ut fra forholdsmessighetsprinsippet kan vi fremover fokusere på de største leverandørene våre, og bruke mer tid på å vurdere disse i neste periode. Finansavdelingen og Avdeling for HR og forretningsstøtte i selskapet jobber med å etablere nye rutiner for dette arbeidet.

Dersom du har spørsmål om hvordan AquaGen jobber i henhold til Åpenhetsloven eller andre samfunnsansvarsrelaterte tema kan du kontakte vår leder for samfunnskontakt og samfunnsansvar (trina.galloway@aquagen.no)

